

HLAVNÁ TÉMA:**LIEČBA CHRONICKÝCH RÁN
A DEKUBITOV**

Vážení kolegovia, prinášame Vám súbor článkov s problematikou hojenia chronických rán, preležanín a vredov dolných končatín rôznej etiológie. V autorskom tíme hlavnej témy je chirurg, cievny chirurg, plastický chirurg, všeobecný lekár a v ďalších číslach časopisu VIA PRACTICA by sa mali téme venovať aj niektoré články dermatológov. Sú to všetko odborníci, ktorí nám majú čo k tejto problematike povedať.

Dôležité je, uvedomiť si postavenie, úlohy a zodpovednosť všeobecného lekára pri ošetrovaní pacientov s chronickými defektmi. Je ich veľa a nachádzajú sa najčastejšie v domácom prostredí. Sú imobilní a teda sú dostupní iba praktickému lekárovi v návštevnej službe. Ak sa o tieto chronické rany v domácom prostredí nepostará ošetrojúci praktický lekár, tak kto to má urobiť? Je paradoxom, že v primárnej starostlivosti na Slovensku nie sú dostupné také prostriedky na liečbu chronických rán, ktoré odborníci považujú za metódu prvej voľby (zdravotnícke pomôcky na vlhké hojenie) a v iných krajinách Európy sa v praxi všeobecných lekárov pri domácom ošetrovaní pacientov široko používajú. Na Slovensku sú pre prax v primárnej starostlivosti súčasťou legislatívou určené najmenej účinné postupy (alebo dokonca aj postupy, ktoré sú vo svetle súčasných vedomostí škodlivé) – ako je používanie suchých gázových obväzov, cytotoxických roztokov jódu, peroxidu vodíka a podobne. Obmedzenia platia napriek tomu, že práve v primárnej praxi sa tieto poškodenia najviac vyskytujú. Vzhľadom na neefektívnosť poskytovanej liečby pacienti často vyhľadávajú pomoc mastičkárov a ľudových liečiteľov. Všeobecný lekár im nemôže poskytnúť lepšiu alternatívu, pretože moderné liečebné postupy sú preskribčne obmedzené iba na lekárov špecialistov (DER, ANG, CHI, CCH, PCH), ktorí však do terénu až na výnimky nechodia. Vláčiť polymorbídneho inkontinentného imobilného pacienta po rôznych ambulanciách špecialistov tiež asi nie je optimálne riešenie a rodina aj pacienti takýto postup často odmietajú. Takže výsledkom súčasného stavu je, že pacienti nemajú existujúcu modernú a účinnú liečbu, na ktorú majú podľa zákona nárok, k dispozícii. Aj preto vznikajú občianske združenia pacientov s chronickými ranami, ktorí sa domáhajú správneho liečebného postupu.

Chronické vredové lézie sú zložitou problematikou, ktorá si vyžaduje často interdisciplinárny prístup. V záujme pacientov je potrebná spolupráca dermatológov, angiológov, chirurgov, plastických a cievnych chirurgov spolu s ošetrojúcim všeobecným lekárom. Tak, ako platí pre všetky diagnózy, že po určitý stupeň zložitosti by sa mal s nimi vysporiadať všeobecný lekár v primárnej starostlivosti svojimi vlastnými silami a pri zložitejších stavoch by mal konzultovať so špecialistom, tak aj v tejto oblasti by mal mať možnosť liečiť a manažovať jednoduché a počínajúce štádiá samostatne s použitím štandardnej modernej liečby. Zabránilo by sa tak často vzniku komplikovanejších stavov. Vyliečenie vredov a preležanín v primárnej praxi by viedlo k spokojnosti pacientov a čo je tiež podstatné, aj k výraznému šetreniu zdrojov verejného zdravotného poistenia. Verím, že v tejto problematike prevládne racionálny prístup založený na potrebách pacientov a v krátkom období sa dočkáme na Slovensku pozitívnych zmien.

Zatiaľ Vám, kolegovia, ponúkame v rámci hlavnej témy tohto vydania odborného časopisu VIA PRACTICA zaujímavé odborné materiály, ktoré môžu prispieť k zlepšeniu erudície všeobecných lekárov v tejto oblasti a po prekonaní určitých prekážok aj k zlepšeniu starostlivosti o našich pacientov.

MUDr. Peter Lipták
editör hlavnej témy